

Активност 4.1.1 - Идентифициране на фалшиви новини

Прогнозна продължителност	30-45 минути (в клас/онлайн) + време в дома
Изисквания	Няма
Използвани хардуерни и софтуерни инструменти	В клас - Химикалки и листи - Mentimeter (по избор) - Компютър за преподавателя (по избор) Онлайн: - Онлайн платформа за срещи - Споделен документ (напр. в „Google Docs“) - Mentimeter (по избор) - Дигитални устройства за всички
Тип оценяване	Устно представяне

Процедура

1. **Предварителни материали:** урокът започва с представяне на ключовите термини при създаването на знания и споделянето на информация в интернет (проверка на факти; фалшиви новини; надеждни/достоверни ресурси и т.н.) Преподавателят споделя примери за фалшиви новини и/или случаи, в които фалшивите новини са започнали дебат или са имали последици в реалния свят (вижте „Ресурси за преподавателите“).
2. **Самостоятелно упражнение:** от учениците се иска да идентифицират примери за фалшиви новини и начини за проверка на фактите – т.е. да се оцени дали те са фалшиви новини или не – като домашна работа за следващата среща. Всеки ученик подготвя кратко писмено описание на примера, с връзка към онлайн ресурс, който може да бъде достъпен в клас по време на последващата дискусия.
3. **Насочени упражнения и разбиране:** преподавателят дава пример как да се напише домашното и представянето му на следващата среща. Учениците биват насърчавани да се фокусират върху случаите с фалшиви новини, с които те са се срещали в хода на ежедневното им ползване на социалните медии.

4. **Проверка за разбиране:** класът се събира отново, така че всеки ученик (или ограничен брой ученици, според наличното време) може да представи своите примери за фалшиви новини. След представянията, преподавателят модерирa дискусията относно начините за идентифициране и реакция на фалшиви новини онлайн.
5. **Приключване:** дискусията може да приключи със заключение, напр. споделена дефиниция на това какво са фалшивите новини и препоръки относно добавяне към кодекса на поведение относно начините за идентифициране на фалшиви новини и реакцията на фалшиви новини (механизми за докладване, несподеляне и т.н.)

Отстраняване на проблеми

Потенциален проблем	Потенциално решение
На учениците отнема твърде дълго време да намерят материали / претоварване с информация	От учениците може да се изисква да се фокусират върху специфични типове фалшиви новини, за да се избегне претоварването с информация по време на тяхната изследователска работа.
Дискусията може да бъде много хаотична или много тиха	Преподавателят има важна роля като модератор на дискусията.
Възможно е предложенията относно начините за идентифициране и реакция на фалшиви новини (кодекс на поведение) да отнемат прекалено много време.	Част от тази активност (кодекс на поведение) може да бъде преместена в тема 4.4

Ресурси за учениците

Ресурси, които могат да се използват за представяне и обсъждане на идентифицирането на фалшиви новини и дезинформация

Заглавие	Вид	Описание	Линк	Език
Happy on-life	Уеб страница / Игра	Игра за дигиталното гражданство и благополучие	https://visitors-centre.jrc.ec.europa.eu/tools/HappyOnLife/	на английски, италиански, гръцки и румънски
8 инструмент а за откриване на фалшиви	Уеб страница	8 инструмента за откриване на фалшиви новини и дезинформация	https://aej-bulgaria.org/8-tools-for-detecting-fake-news/	на български

новини и дезинформация				
5 прости правила при четенето на новини	Уеб страница	5 прости правила при четенето на новини	https://azcheta.com/5-prosti-pravila-pri-cheteneto-na-novini/	на български
Как да различа фалшивите новини от истинските?	Уеб страница	Как да различа фалшивите новини от истинските?	https://azcheta.com/kak-da-razlicha-falshivite-novini-ot-istinskite/	на български
Познавам ли медиите?	Видео	Кратко демо на онлайн урок за фалшивите новини	https://www.youtube.com/watch?v=nblXlqF6KDs&t=5s	на български
Как да различиш фалшивите новини?	Видео	Видео урок "Как да различиш фалшивите новини?"	https://www.facebook.com/Ucha.se/videos/2862044930697096/	на български
Как да бъдем детективи в дигиталния свят?	Видео	Video "How to be detectives in the digital world"	https://www.youtube.com/watch?v=KQ0m2J6uvWo	на български
Фалшивите новини и как да ги разпознаваме	Видео	Видео "Как да бъдем детективи в дигиталния свят?"	https://www.facebook.com/watch/?v=1439010986245029	на български
ФАЛШИВИ НОВИНИ	Друго	Фалшиви новини, създадени от български ученици	https://docs.google.com/document/d/1ir61YEwGLhnr7-OKasbOFzuANy4MOL0i/edit	на български
Фалшиви новини и	Документ	Статия на български за фалшивите новини	https://drive.google.com/file/d/1RzyBb_We-uOLTi	на български

ИИ			77dYAgQ9GG-37nA_rg/view?usp=sharing	
----	--	--	--	--

Ресурси за учителите

- „SOMA“, Социална обсерватория за дезинформация и анализ на социалните медии <https://www.disinfobservatory.org/>.
Платформа, включваща няколко различни видове ресурси и инструменти, напр. за разглеждане на фалшиви новини: <https://www.disinfobservatory.org/investigations/>
Както и документ за обобщение на политиките във връзка с ИИ и екстремистка реч: <https://www.disinfobservatory.org/artificial-intelligence-extreme-speech-and-the-challenges-of-online-content-moderation/>
- Фондация „Европейски институт за аутсорсинг“ - FEIO, [Борба с фалшивите новини: Ръководство за младите работници](#) (2019 г.)
- [Ресурси за справяне с пропаганда, дезинформация и фалшиви новини](#) (Съвет на Европа) Съвет на Европа, [Образование за дигитално гражданство](#) (2017 г.)
- Разговорът. Как да забележим фалшивите новини: експертно ръководство за млади хора <https://theconversation.com/how-to-spot-fake-news-an-experts-guide-for-young-people-88887>
- „Бъдещето на свободата на словото, троловете, анонимността и фалшивите новини онлайн“, <https://www.pewresearch.org/internet/2017/03/29/the-future-of-free-speech-trolls-and-nymity-and-fake-news-online/>
- Sefirot: Безплатен инструмент за борба с фалшивите новини <https://sefirot.it/nebula>
- (налично на английски, италиански, испански, френски)
- Инфографика как да разпознаваме фалшивите новини - <https://www.libsz.org/novini/1557-kak-da-razlichavame-falshivite-novini>
-
- „Как да търсим и избираме информация в мрежата“ от Google Safety Center - <https://safety.google/intl/bg/families/families-tips/>
-